EUROPA-PARLAMENTET

2004 *2009*

Retsudvalget

2004/0113(CNS)

3.2.2005

UDTALELSE

fra Retsudvalget

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om forslag til Rådets rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i Den Europæiske Union
(KOM(2004)0328 - C6-0071/2004 - 2004/0113(CNS))

Rådgivende ordfører: Giuseppe Gargani

DA

KORT BEGRUNDELSE

Generelt set bør forslaget til Rådets rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i Den Europæiske Union betragtes som positivt, eftersom det er Unionens første store skridt hen imod målsætningen om at udvikle et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der bygger på respekten for de grundlæggende rettigheder vedrørende borgernes frihedsrettigheder, og at alle sikres retten til en retfærdig rettergang.

Beslutningen om at udvikle et system for proceduremæssige garantier i straffesager er truffet for at sikre, at alle medlemsstater vedtager grundlæggende mindstestandarder, hvilket er afgørende for at øge tilliden mellem de offentlige myndigheder, retsmyndighederne og de mistænkte personer i de forskellige retssystemer i andre medlemsstater, ved i højere grad at ensrette de proceduremæssige garantier.

Forslaget bør imidlertid ses som et udgangspunkt snarere end et mål i sig selv i skabelsen af et europæisk retsområde, som ikke blot skal beskytte og bevare de eksisterende rettigheder, sådan som de er garanteret i den europæiske konvention om beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, men også først og fremmest skal sikre, at disse anvendes korrekt og konsekvent i alle medlemsstater.

Trods en ihærdig indsats for at anerkende og garantere retten til en retfærdig rettergang skal det siges, at Kommissionens liste over mindstegarantier, der skal beskyttes, ikke er fuldstændig.

Rent faktisk identificeres der i forslaget kun fem elementer, der skal beskyttes: retten til juridisk bistand, retten til tolkning og oversættelse, beskyttelse af mistænkte personer, der har behov for særlig opmærksomhed, konsulær bistand og skriftlig underretning om rettigheder (meddelelsen om rettigheder). Der lægges op til, at alle andre elementer først behandles på et senere tidspunkt.

Endvidere synes den beskyttelse, der er lagt op til, trods Kommissionens løfter, at være utilstrækkelig, og det kunne derfor være hensigtsmæssigt at udbygge en række punkter i rammeafgørelsen:

(a) Det bør fremgå, at der fuldt ud garanteres juridisk bistand, og at dette skal betragtes som obligatorisk og vigtigt i alle retssagens faser. Kun på denne måde kan forsvarets rettigheder effektivt beskyttes, hvilket er særligt vigtigt i forbindelse med straffesager og kræver særlige faglige kompetencer. Juridisk bistand bør naturligvis være gratis for ubemidlede.

(b) For at forhindre enhver form for misbrug, som let kan forekomme i et system uden tilstrækkeligt klart definerede tidsrammer, er der behov for en mere præcis definition af, hvornår en mistænkt person kan drage fordel af forsvarets rettigheder.

Mistænkte personer bør have mulighed for at gøre brug af juridisk bistand fra den første gang, de kommer i kontakt med efterforskningsmyndighederne, og altid inden

de afhøres. I modsat fald bør alle efterfølgende procedureakter ugyldiggøres.

(c) Retten til gratis tolkning og oversættelse bør udvides og gælde for alle mistænkte personer, der ikke forstår det sprog, der benyttes under retsforhandlingerne, så længe sagen varer og fra første gang, den mistænkte person er i kontakt med efterforskningsmyndighederne. For at kunne garantere kvaliteten af den service, der ydes, og af hensyn til en retfærdig rettergang, ville det være hensigtsmæssigt at forpligte medlemsstaterne til at udarbejde en liste over autoriserede tolke og oversættere, som skal efterleve en national eller europæisk adfærdskodeks, der skal sikre, at de udfører deres oversættelses- og tolkearbejde på upartisk og nøjagtig vis.

Målet med dette er at sikre, at de tolke og oversættere, der har specialiseret sig i retlige anliggender, har ensartede kvalifikationer i hele Unionen og forstår retsproceduren og den tekniske terminologi.

(d) De rettigheder, der gælder for visse kategorier af personer, der befinder sig i en potentielt svag stilling på grund af alder, helbred, mental, fysisk eller følelsesmæssig tilstand eller på grund af analfabetisme, bør defineres mere præcist. Denne sårbarhed bør nævnes af den pågældende person, de personer, der har ansvaret for anvendelsen af loven, eller forsvarsadvokaten fra første gang, den mistænkte person er i kontakt med efterforskningsmyndighederne. I modsat fald bør alle efterfølgende procedureakter i straffesagen ugyldiggøres.

(e) Enhver overtrædelse af de anerkendte mindstestandarder, som f.eks. retten til teknisk forsvar, til bistand fra en tolk eller oversætter osv., bør sanktioneres med ugyldiggørelse af procedureakter. Kun på denne måde kan det sikres, at de kompetente myndigheder respekterer forsvarsgarantierne for så vidt angår retten til en retfærdig rettergang.

(f) Eftersom mindstegarantierne for mistænkte personer også bør gælde for tredjelandsstatsborgere, er det vigtigt at sikre, at meddelelsen om rettigheder også kan forstås af personer, der ikke taler et af Unionens officielle sprog. Medlemsstaterne bør derfor fastlægge, hvilke andre sprog meddelelsen skal oversættes til.

Slutteligt kan vi kun udtrykke håb om, at Kommissionen hurtigst muligt vil udarbejde nye foranstaltninger, der har til formål at regulere andre grundlæggende rettigheder for mistænkte og sagsøgte personer, som f.eks. *ne bis in idem*-princippet, retten til ikke at udtale sig, princippet om uskyldsformodning, garantierne vedrørende frihedsberøvelse før og efter dommen, retten til at få en afgørelse prøvet ved en højere instans og bevismaterialets antagelighed. Først da vil retsgrundlaget modsvare bestræbelserne på at skabe et reelt juridisk område, hvor de vigtigste elementer i alle individers ukrænkelige rettigheder sikres.

ÆNDRINGSFORSLAG

Retsudvalget opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende ændringsforslag i sin betænkning:

Kommissionens forslag[1]	Ændringsforslag

Ændringsforslag 1
Artikel 2, stk. 1

1. En mistænkt person har ret til juridisk bistand ***så hurtigt som muligt og under hele*** straffesagen**,** hvis han ønsker at modtage sådan bistand.	1. En mistænkt person har ret til juridisk bistand ***på hvert trin af*** straffesagen**,** hvis han ønsker at modtage sådan bistand.

Begrundelse

Det tekniske forsvar af mistænkte personer, som ydes af en advokat, er obligatorisk og vigtigt i alle faser af straffesagen. Hermed opfyldes behovet for at garantere fuld respekt for forsvarets rettigheder, hvilket er et særligt følsomt emne i straffesager og kræver specifikke faglige kompetencer.

Ændringsforslag 2
Artikel 2, stk. 2

2. En mistænkt person har ret til at modtage juridisk bistand, før han svarer på spørgsmål i forbindelse med anklagen.	2. En mistænkt person har ret til at modtage juridisk bistand ***inden for 24 timer***, før han svarer på spørgsmål i forbindelse med anklagen

Begrundelse

Mistænkte personer skal ydes teknisk forsvar fra første gang, de er i kontakt med efterforskningsmyndighederne, hvilket kan være før den egentlige afhøring.

Ændringsforslag 3
Artikel 2, stk. 2 a (nyt)

	2a. Manglende overholdelse af retten til juridisk bistand medfører, at alle efterfølgende procedureakter og deraf afhængige procedureakter i hele straffesagen ugyldiggøres.

[1] Endnu ikke offentliggjort i EUT.

Begrundelse

Krænkelse af forsvarets grundlæggende rettigheder bør sanktioneres ved ugyldiggørelse af alle procedureakter, der er foretaget, uden den mistænkte persons forsvarsadvokat har været til stede.

Ændringsforslag 4
Artikel 3

Uanset en mistænkt persons ret til at nægte at modtage juridisk bistand eller repræsentere sig selv i enhver retssag, kræves det, at visse mistænkte personer tilbydes juridisk bistand, så de sikres en retfærdig rettergang. Følgelig skal medlemsstaterne sikre, at der kan tilbydes juridisk bistand til enhver mistænkt person, der:	***udgår***
- varetægtsfængsles forud for retssagen, eller	
- formelt anklages for at have begået en kriminel handling, der indebærer en kompleks faktuel og retlig situation, eller som sanktioneres med en hård straf, især hvis der i en medlemsstat findes en ved lov fastsat straf på mere end et års fængsel for denne handling, eller,	
- er genstand for en europæisk arrestordre eller en udleveringsanmodning eller anden udleveringsprocedure, eller	
- er mindreårig, eller	
- forekommer ikke at være i stand til at forstå eller følge indholdet eller betydningen af retsforhandlingerne på grund af sin alder, mentale, fysiske eller følelsesmæssige tilstand.	

Begrundelse

Eftersom mistænkte personer altid skal garanteres juridisk bistand, bliver denne artikel overflødig.

Ændringsforslag 5
Artikel 4, stk. 2 a (nyt)

2a. For så vidt angår de procesfrister, der fastsættes i henhold til denne rammeafgørelse, løber fristen først fra det øjeblik, hvor den advokat, der repræsenterer den mistænkte person, får forkyndt meddelelsen om straffesagen, uanset om denne i forvejen er blevet forkyndt for den mistænkte.

Ændringsforslag 6
Artikel 5, stk. 1

1. ***Ved anvendelse af artikel 3 bæres*** omkostningerne ved den juridiske bistand helt eller delvis af medlemsstaterne, hvis disse omkostninger vil kunne medføre en urimelig økonomisk byrde for den mistænkte person eller dennes pårørende	1. Omkostningerne ved den juridiske bistand ***bæres*** helt eller delvis af medlemsstaterne, hvis disse omkostninger vil kunne medføre en urimelig økonomisk byrde for den mistænkte person eller dennes pårørende

Begrundelse

Ordlyden skal stemme overens med de foregående ændringsforslag.

Ændringsforslag 7
Artikel 6, stk. 1, afsnit 1a (nyt)

Tolken skal stå til rådighed under hele retssagen fra første gang, den mistænkte person er i kontakt med efterforskningsmyndighederne, og under alle omstændigheder inden han svarer på spørgsmål i forbindelse med anklagen.

Begrundelse

For at sikre forsvarets rettigheder bør en mistænkt person få stillet en tolk til rådighed fra første gang, han er i kontakt med efterforskningsmyndighederne, hvilket kan være før den egentlige afhøring.

Ændringsforslag 8
Artikel 6, stk. 2

2. Medlemsstaterne skal sikre, at en mistænkt person ***om nødvendigt*** tilbydes gratis tolkning af den juridiske bistand under hele straffesagen.	2. Medlemsstaterne skal sikre, at en mistænkt person tilbydes gratis tolkning af den juridiske bistand under hele straffesagen.

Begrundelse

For at sikre retten til teknisk forsvar bør der tages skridt til at lette kommunikationen mellem den mistænkte person og forsvarsadvokaten og dermed, om nødvendigt, til at sikre, at der stilles en gratis tolk til rådighed.

Ændringsforslag 9
Artikel 8, stk. 1

1. Medlemsstaterne skal sikre, at ***de anvendte*** oversættere og tolke ***er tilstrækkeligt kvalificerede til at levere en nøjagtig oversættelse og tolkning.***	1. Medlemsstaterne skal sikre, at ***der oprettes et nationalt register over autoriserede*** oversættere og tolke***, der er tilgængeligt for professionelle lingvister i alle medlemsstaterne, med ensartede kvalifikationer i hele Unionen. De registrerede oversættere og tolke skal efterleve en national eller europæisk adfærdskodeks, der skal sikre, at de udfører deres oversættelses- og tolkearbejde på upartisk og nøjagtig vis.***

Begrundelse

Udarbejdelsen af et særligt nationalt register over oversættere og tolke skal sikre, at disse har et minimum af faglige kvalifikationer på samme niveau i hele Unionens område.

Endvidere kan de registrerede oversættere og tolke forpligtes til at efterleve visse etiske adfærdsregler.

Ændringsforslag 10
Artikel 10, stk. 1

1. Medlemsstaterne skal sikre, at en mistænkt person, der ikke kan forstå eller følge indholdet eller betydningen af retsforhandlingerne på grund af ***sin*** alder, ***mentale, fysiske eller*** følelsesmæssige tilstand, får særlig opmærksomhed, så der sikres en retfærdig rettergang.	1. Medlemsstaterne skal sikre, at en mistænkt person, der ikke kan forstå eller følge indholdet eller betydningen af retsforhandlingerne på grund af alder, ***helbred, et fysisk eller psykisk handicap, analfabetisme eller den pågældendes særlige*** følelsesmæssige tilstand får særlig opmærksomhed, så der sikres en retfærdig

rettergang.

Begrundelse

Kategorierne af særligt sårbare mistænkte personer bør defineres mere præcist.

Ændringsforslag 11
Artikel 10, stk. 3 a (nyt)

3a. Manglende vurdering af og underretning om den mistænkte persons sårbarhed medfører, medmindre dette afhjælpes, at alle efterfølgende procedureakter i straffesagen ugyldiggøres.

Begrundelse

Manglende respekt for de særlige behov for beskyttelse for de mistænkte personer, der er defineret som sårbare, bør medføre ugyldiggørelse af alle efterfølgende procedureakter, således at de kompetente myndigheder bliver gjort opmærksom på, at det er nødvendigt at indsamle alle relevante oplysninger, hvis de skal fortsætte retssagen.

Ændringsforslag 12
Artikel 11, stk. 2

2. Medlemsstaterne skal sikre, at der tilbydes lægehjælp, når det er nødvendigt.	2. Medlemsstaterne skal sikre, at der tilbydes lægehjælp, når det er nødvendigt. ***Medlemsstaterne skal sikre, at mistænkte personer, der lider af psykiske eller nervøst betingede sygdomme, får psykiatrisk bistand.***

Begrundelse

Personer, der lider af psykiske eller nervøst betingede sygdomme, bør garanteres bistand fra en specialist, der under retssagen kan hjælpe dem med at forstå, hvad der sker, samt yde dem følelsesmæssig støtte.

Ændringsforslag 13
Artikel 11, stk. 3

3. Efter omstændighederne kan særlig opmærksomhed omfatte retten til en tredjemands tilstedeværelse under ethvert	3. Efter omstændighederne kan særlig opmærksomhed omfatte retten til en tredjemands tilstedeværelse under ethvert

forhør foretaget af politiet eller retslige myndigheder.	forhør foretaget af politiet eller retslige myndigheder. ***Mistænkte personer, som er mindreårige, skal have ret til at have deres forældre til stede under enhver form for udspørgning.***

Begrundelse

I overensstemmelse med FN's konvention om barnets rettigheder bør alle mindreårige mistænkte sikres bistand fra deres forældre under hele retssagen med henblik på at sikre, at de er følelsesmæssigt i stand til at klare en straffesag.

Ændringsforslag 14
Artikel 14, stk. 3 a (nyt)

	3a. Medlemsstaterne bestemmer, hvilke andre sprog meddelelsen om rettigheder skal oversættes til, idet der tages hensyn til, hvilke sprog der er de mest almindeligt anvendte på Unionens område blandt tredjelandsstatsborgere, der er indvandret til eller fastboende i Unionen. Stk. 2 og 3 finder anvendelse.

Begrundelse

I flere medlemsstater er der en række samfund, hvor der tales et andet sprog. For at kunne garantere forsvarets rettigheder for tredjelandsstatsborgere, der ikke forstår nogen af Unionens officielle sprog, skal meddelelsen om rettigheder på forslag fra medlemsstaterne oversættes til andre europæiske og ikke-europæiske sprog, som f.eks. russisk, tyrkisk, arabisk og kinesisk.

Ændringsforslag
Artikel 14 a (ny)

	Artikel 14a
	Forbud mod forskelsbehandling
	Medlemsstaterne træffer forebyggende foranstaltninger for at sikre, at en mistænkt person uanset race, etnisk baggrund og seksuelle orientering har adgang til juridisk bistand på lige vilkår og modtager ligebehandling i samtlige faser i straffesagen som opregnet fra artikel 2 til og med artikel 14.

Begrundelse

Jf. den europæiske menneskerettighedskonvention (artikel 6, "retten til en retfærdig rettergang", og artikel 14, "forbud mod forskelsbehandling") og racedirektivet (artikel 2a).

Ændringsforslag 16
Artikel 15, stk. 2

2. Evaluering og overvågning finder sted under tilsyn fra Europa-Kommissionen, som koordinerer beretninger om evalueringen og overvågningen. Sådanne beretninger ***kan*** offentliggøres.	2. Evaluering og overvågning finder sted under tilsyn fra Europa-Kommissionen, som koordinerer beretninger om evalueringen og overvågningen. Sådanne beretninger offentliggøres.

Begrundelse

I gennemsigtighedens interesse ville det være hensigtsmæssigt, hvis beretningerne blev offentliggjort regelmæssigt.

PROCEDURE

Titel	Forslag til Rådets rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i Den Europæiske Union
Referencer	COM(2004)0328 – C6-0071/2004 – 2004/0113(CNS)
Korresponderende udvalg	LIBE
Rådgivende udvalg Dato for henvisning	JURI 15.9.2004
Udvidet samarbejde	
Rådgivende ordfører Dato for valg	Giuseppe Gargani 26.10.2004
Behandling i udvalg	19.1.2005 3.3.2005
Dato for vedtagelse af forslag	3.3.2005
Resultat af den endelige afstemninge	for: 24 imod: 0 hverken/eller: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Maria Berger, Marek Aleksander Czarnecki, Bert Doorn, Monica Frassoni, Giuseppe Gargani, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Marcin Libicki, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Aloyzas Sakalas, Andrzej Jan Szejna, Theresa Villiers, Diana Wallis, Rainer Wieland, Nicola Zingaretti, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Alexander Nuno Alvaro, Jean-Paul Gauzès, Luis de Grandes Pascual, Evelin Lichtenberger, Arlene McCarthy, Toine Manders, Manuel Medina Ortega, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Alexander Radwan, Michel Rocard
Til stede ved den endelige afstemning, jf. art. 178, stk. 2	